

KISA VE ÖZ (ŞİRKETLER HUKUKU)

Şirket akitleri, müzaraa ve müsakat ortaklıkları hariç gayrı lazımdır.yani müzaraa ve müsakat lazım(bağlayıcıdır.)

ŞİRKETİ İBAHE: Kullanılması herkese mubah olan,kimsenin mülkü olmayan kamu ittifak hakkı olan şeylerden istifade etmede bütütn toplumun ortak olmasıdır.mesela;kamu su,meralar,yollar,av hayvanları,deniz,göl,nehir,cami,umumi sahalar ve dağlar gibi şeylerden herkes ortaklaşa faydalanabilir.

ŞİRKET_İ MÜLK: iki veya daha çok kişinin bir şeye birlikte malik olmalarını ifade eden mülk, **ŞİRKETÜL EMLAK:** satın alma ,hibe,vasiyet,miras gibi mülk edinme yollarından biriyle yada farklı kimselerin mülk mallarından birbirine karışmasıyla meydana gelir.örneğin; 3 kişi birleşip bir mal satın alsalar veya kendilerine bir mal hediye edilse o malda o 3 kişi ortak olurlar ki bu tür ortaklığa **ŞİRKET-İ MÜLK** denir.

Şirket-i akdin konu ve kuruluşlarına göre çeşitleri vardır.şirkette temel unsur olarak görünen SERMAYE,EMEK veya İTİBARA göre EMVAL,A'MAL VE VÜCUH; bu şirketlerin kuruluş şekline göre MÜFAVADA ve İNAN kısımlarına ayrılır.

ŞİRKET AKİTLERİNDE TEMEL ESASLAR;

1. ORTAKLAR BİRBİRİNİN VEKİLİDİR.
2. ORTAKLAR ARASINDA KAR YÜZDE(%...) HESABI İLE TAKSİM EDİLMELİ VE BU YÜZDENİN MİKTARI BELLİ OLMALIDIR
3. ŞİRKET MALLARI ORTAKLARIN ELLERİNDE EMANETTİR.
4. ŞİRKET AKİTLERİNDE YA SERMAYE (MAL) YA EMEK(AMEL) VEYA ZAMAN VE TAAHHÜT SEBEBİYLE KAR KAZANILIR.
5. ŞİRKET AKİTLERİ GENEL OLARAK GAYR-İ LAZIM VASFİNİ TAŞIR.(MÜZARAA VE MÜSAKAT LAZIMDIR)
6. ŞİRKETİN KONUSU MEŞRU OLMALIDIR.

ŞİRKET-İ EMVAL: Birden fazla kişinin ortaya sermaye koyup bunu işleterek kar kazanmak ve karı belli şartlarla aralarında paylaşmak üzere yaptıkları şirket akdine ŞİRKET-İ EMVAL (mal ortaklığı) denir.

ŞİRKET-İ A'MAL: Birden fazla kişinin ortakça yapmak üzere iş kabul edip kazancı aralarında belli oranlarda paylaşmak üzere akitleşme sonucu meydana gelen şirkete ŞİRKET-İ A'MAL denir. Bu şirkette emekler birleştiriliyor, ortakça iş yapılıyor, iş neticesinde ücret emek sahibi ortaklar tarafından pay ediliyor. burada görüldüğü gibi şirket-i a'mal ,emeğe dayalı olarak kuruluyor ve karın sebebi emek oluyor. sermaye emek (amel) olan şirkettir de denebilir. örneğin; 500 kişilik bir öğrenci yurdunun veya askeri birliğin elbise dikim ve ayakkabı yapım işini birkaç usta üstlenip kazancı aralarında belli bir yüzde ile paylaşmak üzere anlaşsalar bir ŞİRKET-İ AMAL yapmış olurlar.

ŞİRKET-İ VUCUH: sermayesi bulunmayan birden fazla kişinin. toplumdaki itibarlarını kullanarak veresiye mal alıp beraberce ticaretini yapmak ve hasıl olan karı aralarında paylaşmak suretiyle meydana gelen şirket çeşidine ŞİRKET-İ VUCUH denir. bu şirkete şirketi itibar ve şirket-i mefalis adıda verilmiştir.

YAPILIŞ ŞEKİLLERİNE GÖRE ŞİRKETLER

MÜFAVADA ve İNAN olmak üzere 2'ye ayrılır.

ŞİRKET-İ MÜFAVADA: Akit şirketlerinin emval, a'mal ve vucuh nevilerinin yapılış şekillerine göre müfavada ve inan kısımlarına ayrıldığını söylemiştik. dolayısıyla adı geçen her üç şirketin hem müfavada hemde inanı düşünülebilir.

MÜFAVADA ŞİRKET ; umumi eşitlik esasına dayalı bir şirkettir. burada ortakların sermaye, tasarruf yetkisi, kar ve zarar eşitliği vardır. öyle ki ortaklar sermaye olabilecek bütün mallarını (aynı nakit) ortaya koyarlar, sermaye olabilecek hiçbir malı alıkoymazlar, hepsini sermaye ye kattıkları halde sermaye katkıları eşit olur. Bu eşitlik kar alma ve zararı karşılama eşitliğinde beraberinde getirir. tasarruf yetkisi de eşit olur. Bütün bu konulardaki eşitlik esasına dayalı olarak kurulan şirket müfavada şirket

olacaktır. Örneğin 3 oğlan kardeş ortakça bir mirasa sahip olsalar ;miras malından başkaca hiçbir sermayelik malları bulunmasa ve bu kardeşler mirası pay etmeksizin beraberce işletseler bir ŞİRKET-İ MÜFAVADA kurulmuş olur.

ŞİRKET-İ İNAN: Halk tarafından en fazla yapılan şirket tipi budur.umumi eşitlik aranmadığı için kurulması ve devamı titizlik istememektedir.müfavada şirketi dışındaki bütün sahih şirketler İNAN şirkettir.

ŞİRKET-İ İNAN; müfavada için gerekli şartları istemeyen,umumi eşitlik bulunmayan,ortakların tüm sermayelik malları ile katılmasını gerektirmeyen,ortaklar birbirinin sadece vekili olan , sermaye eşitliğine dayalı olarak kar ve zararda ortakların farklılığı mümkün bulunan şirket çeşididir.

MAHALLİ HEM MAL HEM AMEL OLAN ŞİRKETLER

1. MUDAREBE
2. MÜZARAA
3. MÜSAKAT

1.MUDAREBE: mudaribin, kazanç elde etmek için diyar diyar dolaşıp yol tepmesinden dolayı bu ortaklığa MUDAREBE denir.istilahta bir taraftan sermaye diğer tarafların bu sermayeyi işletme ve kar aralarında ortak olmak şeklindeki şirkete MUDAREBE adı verilir.

2.MÜZARAA: müzaraa tarla-emek ortaklığından ibarettir.yani bir taraftan tarla,diğer taraftan bu tarlayı ekmek ve mahsülü ralarında ortak olmak şeklindeki akittir.türkiyede yarıcılık,ortakçılık,marabacılık adı da verilir.sünnetle sabit

3.MÜSAKAT: Bir taraftan bahçe,diğer taraftan ise bu bahçenin bakımı olmak ve mahsülü aralarında paylaşmak şeklinde yapılan akte MÜSAKAT denir.mahsul çıkmayacak olsa tarafların da alacağı bir şey yoktur.müsakatın vasfı,her iki taraftan lazım olmaktır.

AKDİ ŞİRKETLERİN SONA ERDİĞİ DURUMLAR

1. ŞİRKET AKİTLERİ GAYRİ LAZIMDIR
2. ORTAKLARDAN HERHANGİ BİRİSİNİN ÖLÜMÜ
3. ORTAKLARDAN BİRİSİNİN İRTİDAT EDİP DARU'L HARBE KAÇMASI
4. ORTAKLARIN BİRİNİN TASARRUF EHLİYETİNİ KAYBETMESİ
5. AKDİN MAHALLİNİN YOK OLMASI
6. ŞİRKET-İ MUFAVADADA EŞİTLİĞİN BOZULMASI(bozulursa inan şirketine döner)
7. BELLİ VAKTİN BİTMESİ

Hazırayan (ve dua isteyen 😊): AHMET
AYAOKU